

S2020/04508/SF

Socialdepartementet
103 33 StockholmUtredningsbetänkandet En sjukförsäkring anpassad efter individen
(SOU 2020:26)

Arbetsdomstolen lämnar följande synpunkter med anledning av förslaget till ändring i 27 kap. 46 § socialförsäkringsbalken.

I förslaget till nytt andra stycke anges att bedömningen enligt första stycket ska även göras för en försäkrad som är *behovsanställd* om det kan antas att han eller hon skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk.

Av motiven framgår att uttrycket behovsanställd ska vara ett självständigt uttryck inom ramen för socialförsäkringen. Även om så skulle vara fallet är uttrycket enligt Arbetsdomstolens mening mindre lämpligt.

Som utredningen redovisar, bl.a. i författningskommentaren s. 155 f, används begreppet behovsanställd för den form av anställningsförhållande som innebär att en arbetstagare blir kontaktad av arbetsgivaren inför varje arbetstillfälle, som kan vara en dag eller flera dagar i följd eller flera dagar enligt ett schema som är begränsat till viss tid. Ett anställningsavtal anses då träffat för den dagen eller de dagarna eller schemaperioden. Det är alltså frågan om upprepade tidsbegränsade anställningar. Det är inte ovanligt att det därutöver finns ett avtal, oftast tidsbegränsat, mellan parterna om de närmare villkoren för dessa tidsbegränsade anställningar. Detta innebär att avtal om löne- och anställningsvillkor inte behöver träffas vid varje anställningstillfälle, utan följer av det avtalet.

Behovsanställning är troligen mindre vanligt förekommande när någon anställs på ett vikariat (jfr vad som anges på s. 71 i betänkandet). För att det ska vara fråga om ett så kallat äkta vikariat, krävs normalt att den anställde knyts till en viss ledig arbetstagares anställning eller till en viss ledig

Postadress
Box 2018
103 11 STOCKHOLM

Besöksadress
Stora Nygatan 2 A och B

Telefon
08-617 66 00

kansliet@arbetsdomstolen.se
www.arbetsdomstolen.se

Expeditionstid
Måndag-fredag
09.00-12.00
13.00-15.00

befattning (se t.ex. AD 1985 nr 53). Troligtvis är det vanligast med behovsanställning inom ramen för en allmän visstidsanställning (se 5 och 5 a §§ anställningsskyddslagen).

Den behovsanställda är alltså inte anställd för annan tid än när han eller hon har ett avtal om att få arbeta – blir kallad eller inringd till arbete för viss tid. Genom att använda begreppet på sätt som förslås i lagtexten framstår det som att den ”behovsanställda” är anställd även mellan anställningsperioderna (även om det inte är syftet).

Den försäkrade i fråga skulle i stället kunna beskrivas som

- ”en försäkrad som *brukar vara anställd vid behov*”... om det kan antas att han eller hon skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk alternativt
- ”en försäkrad *med upprepade tidsbegränsade anställningar*...” om det kan antas att han eller hon skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk.

För att fånga in även fallet att någon har en fortlöpande anställning men inget fastlagt arbetstidsmätt, skulle den försäkrade kunna beskrivas som

- ”en försäkrad som *är anställd för att arbeta vid behov eller brukar vara det*”... om det kan antas att han eller hon skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk,

alternativt

- ”en försäkrad *med upprepade tidsbegränsade anställningar eller som är anställd för att arbeta vid behov*”... om det kan antas att han eller hon skulle ha arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk,

Arbetsdomstolen har inga synpunkter på övriga förslag i betänkandet.

Detta yttrande har beslutats av ordförandena Cathrine Lilja Hansson, Karin Renman, Jonas Malmberg och Sören Öman.

På Arbetsdomstolens vägnar

Cathrine Lilja Hansson